16 jaar, No. 65. — 's HERTOGENBOSCH. — Zaturday 1 Junij 1844.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS
voor de Stad. . f 12.
Franco per post. » 14.

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
behalve 35 cents zegel

De heer VAN HALL en de tweede kamer.

Wij hebben onlangs, toen de tweede kamer hare zittingen weder had aangevangen, den wensch uitgedrukt, dat de leden der staten-generaal hunne aandacht zouden vestigen op de mislukte proefnemings-konversie, welke de heer VAN HALL, naar het voorkomt, eigenmagtig ondernomen heeft. Wij hebben hen uitgenoodigd den minister van financiën ter verantwoording op te roepen en hem te vragen, met welk regt hij beschikt over de millioenen der nationale schatkist, welke niet aan zijn privaat goeddunken, maar aan de beschikking der wetgevende magt zijn toevertrouwd?

De heer VAN HALL heeft gevoeld, dat hij, zodra na zijne proefneming mislukt is, in de tweede kamer zal worden geïnterpelleerd, en dat hij den strijd niet zal kunnen ontduiken, welke hem daar over zijne gewaagde onderneming wacht. Hij heeft het vraagpunt zelf op het tapijt gebragt.

Er is bij de tweede kamer ingediend een ontwerp van konversie. Hetzelve gaat vergezeld van eene memorie van toelichting, waarin de heer VAN HALL zijne genomene proef tracht te verdedigen. Hij heeft derhalve zelf de staten-generaal in de gelegenheid willen stellen, om zijnen gevaarlijken maatregel te beoordeelen.

» De regering, zegt hij, bevond zich in » de gelukkige gelegenheid om, vóór dat » zij eene wettelijke bepaling voordroeg, » eene proeve omtrent de daarstelling van » een (4 ½) fonds te nemen en tevens den » grondslag te leggen tot het welslagen » der verdere maatregelen, welke zij in het » algemeen belang aan de goedkeuring der » staten-generaal verlangde te onderwerpen. » Zij maakte met dit doel gebruik gemaakt » van de bestaande bevoegdheid, om een 4 » percents fonds tegen een matigen prijs » uit te geven, daardoor tevens eene be- » stemming vindende voor de groote kapi- » talen, welke anders onbenut in de schat- » kist zouden zijn gebleven, tot groot on- » gerief der geldcirkulatie.

Ziedaar hoe de minister zijne onwettige maatregelen aan de kamer voorstelt. « Men » gelooft niet, zoo gaat hij voort, dat er » omtrent de bevoegdheid der regering tot » het nemen van deze heilzame en spoedverderende maatregel eenige redelijke » twijfel kan overblijven, na inzage der » verschillende wetsbepalingen, waaruit die » bevoegdheid ontleend is geworden. »

De minister is zeer naief in zijne uitdrukkingen. Men gelooft niet, zegt hij, dat er omtrent onze bevoegdheid tot het nemen van het besluit eenige redelijke twijfel bestaan kan. Wie is die *men*? Is dat de kamer of de natie, of de minister? En verbeeld u, hoe gelukkig de heer VAN HALL eene mislukte proefneming heilzaam heeft kunnen noemen. En wil men weten, hoe de minister het oneerlijk gebruik van 's lands gelden weet te vestigen, dan kan men lezen: dat *de minister eene bestemming heeft gevonden voor de groote kapitalen, welke anders onbenut in de schatkist zouden zijn gebleven, tot groot ongerief der geldcirkulatie.*

Als men zich nu herinnert, wat het de natie gekost heeft 117 millioen bij elkander te brengen, als men weet, dat in de wet van den 6 maart, uitdrukkelijk bepaald is, dat de bestemming dier gelden door de wet moet worden aangewezen, dan zal men met ons moeten zeggen, dat men minister van financiën moet zijn, en wel een minister van financiën, wien misbruik van magt op het geweten drukt, om zich dergelijke retorische figuren en kunstgrepen te veroorloven, als de heer VAN HALL aan de tweede kamer heeft gedebiteerd.

Zal deze zich te vreden laten stellen met de reuzensprongen van den minister, die het buitengewoon talent heeft van de zaken voor te stellen in ongekleedde [illegible] tot de waarheid? Zal het hem [illegible], dat de minister eene bestemming gevonden heeft voor de millioenen, welke de uitgemergelde natie, op leven en dood, gepijnigd hebben? En welk een denkbeeld schept zich de heer VAN HALL van de nationale gelden? Kan de kamer zich daarmede vereenigen? Kan het een minister vrijstaan met de ellebogen over de schatkist gelegen, te gaan zitten droomen, hoe hij maar spoedig, op eigen handje eenige millioenen in cirkulatie kan brengen, en wanneer hij zulk een plan gedroomd heeft, dat eigenmagtig, zonder bedenken des anderen daags, in een vlugtig gevormd onvolkomen besluit, dat zelfs de gewone voorwaarden der wettelijkheid mist, ontwijfeld dit te voeren, alsof een minister van financiën een Tzar van Rusland ware. Wij zeggen, dat de heer VAN HALL geenszins bevoegdheid bezit, om de millioenen der nationale schatkist met volle handen aan het gepeupel van 's Hage, uit de ramen van zijn ministerie toe te werpen.

Wij zullen zien hoeveel onafhankelijkheid de kamer bezit. Wij zullen zien in hoeverre zij, haren eed indachtig, niet zag gedoogen dat een minister de wet overschrijde, en ten zijnen vermake speelt met de gelden der natie. Wij zullen zien, wat in Nederland het woord *wettelijkheid* beteekent, en in hoeverre de belangen der natie worden geëerbiedigd . . . . of schandelijk opgeofferd aan de ongerijmde denkbeelden, en de gevaarlijke uitspattingen van eenen alles op het spel zettenden minister. Wij zullen zien eindelijk, of in Nederland de wet of de willekeur heerscht. Dat de kamer beslisse, de natie wacht haar oordeel; ondat zij wil weten, of ook de kamer tot de misbruiken der oude regering zal terug keeren, waarin het ministerie VAN HALL haar den weg heeft gebaand.

ZWITSERLAND.

De worstelstrijd in Wallis schijnt geëindigd te zijn. De Oppet-Walliseers zijn overal meester gebleven. Al wat men van door hen gepleegde gruwelen verhaald heeft, is verzonnen. Zij hebben geen enkel dorp in brand gestoken. Hun opperhoofd de kolonel Kalbermatten, heeft de stad [illegible] met eene kolonne van 2400 [illegible].

— De *Schweizer Eidsgenosse* [illegible] het welk in St. Gallen uitgegeven wordt, bevat een artikel over de jongste gebeurtenissen in Wallis, waarin men het volgende leest:

» Niets is schitterender dan de beloften, die [illegible] aan den tijd der omwenteling [illegible] maanden, toen de [illegible] Franschen op Zwitserland aanrukten, riepen zij: » Wij willen aan de zonen van Wilhelm Tell geen oorlog aandoen, maar alleen de onderdrukten bevrijden, den vaan [illegible] oligarchen ontslaan en het [illegible] schaffen van de regten van den mensch. Zwitserland heeft het met zijn goed en bloed betaald, dat het hun geloof schonk. Onze tegenwoordige radikalen prijzen zich zelven als mannen van vooruitgang, volksvrijheid en volksbeschaving. Zij stichten overal, tot het doen heerschen hunner grondbeginselen, klubs, jaarlijks terugkeerende gedachtenisfeesten en dagbladen, schreeuwen aanmerkelijk tegen ieder, die hun tegenstand biedt, en vervolgen die tegenstanders op alle mogelijke wijze. Overal waar zij komen, wijken rust en vrede, maakt de furie der tweedragt zich van de baan, meester, die tot nu toe vreedzaam naast elkander leefden, ontstaan herbergen in menigte, dagelijks

DE ZOOBD-BRIEVBUSDER

Zoo zing het in Basel, Solothurn, Bern, Genève, Aargau, Zurich, Thurgau, Glarus, Unterwyz, Schaffhusen, enz. Zo veel het in Zwitserland is reeds bekend in Wallis. »

» Dit laatste kanton verdeelt zich in opper- en Neder-Wallis. In de hooggelegene, weinig toegankelijke dalen van het eerste vindt een kruchtig, gezond, ombedorven volk hier, noch de gemeenschap van weerlonk tegen het einde van 1838 door het geheele land. Men kon dit wilde den Vlaad niet meer afwijzen, onderhandele, en zag zich verraden. Inplaats van het erlangen van onverbeterlendzindaal, wekken de tegen alzadien Sabaudiaanden aceds verder uiteen. De geestelijkheid trachtte hard aangerande regeren te handhaven. De Neder-Wallisers zegevierden en wierpen hun werk, de nieuws staatsregeling, aan het volk voor de voeten, zeggende: „Barudon alleen kunt gij gelukkig worden.» Maar de Opper-Wallisers wilden van eene gelukzaligheid zonder vreeze Gods niets weten, en in weerwil van de pogingen van buitgenoodschappelijke kommissarissen tot bemiddeling der eensgezindheid, bevat de nieuwe staatsregeling niets dan miswen strijd, nuwe verwikkelingen aan. Sedert 1843 toen de Jezuieten-vaderen op eene treurige wijze uit hot [illegible] toegelaten, regeerenden, was Wallis een Sparte binnen weinig. De betigheid van de romanschrijver Hanson Holland, de beroemde Incherizers Osborn beet de minder der vliegende machine, de van Lord Bentinck, de romanschrijver Hanson Ainsworth, twee zeelieden van Woolwich en de geeste Ingezeten tot ommeteling wedden sedig onderdrukt, omdat de regering van het kanton het: de geestelijkheid werd gehouden rijdelaterd, ja den; met kaste vreend eigendommen verniehte dan; met kaste vreend eigendommen verniehte

met staakundigen Revuld, maar komt het dan ook Zoo ging het in Basel, Solothurn, Bern, Genève, sporadig tot vermeteling, noord, ja burgeroorlog. Aargau, Zurich, Thurgau, Glarus, Unterwyz, Schaffhusen, enz. Zo veel het in Zwitserland is reeds bekend in Wallis.

» Dit laatste kanton verdeelt zich in opper- en Neder-Wallis. In de hooggelegene, weinig toegankelijke dalen van het eerste vindt een kruchtig, gezond, onbedorven volk hier, noch de gemeenschap van weerlonk tegen het einde van 1838 door het geheele land. Men kon dit wilde den Vlaad niet meer afwijzen, onderhandele, en zag zich verraden. Inplaats van het erlangen van onverbeterlendzindaal, wekken de tegen alzadien Sabaudiaanden aceds verder uiteen. De geestelijkheid trachtte hard aangerande regeren te handhaven. De Neder-Wallisers zegevierden en wierpen hun werk, de nieuws staatsregeling, aan het volk voor de voeten, zeggende: „Barudon alleen kunt gij gelukkig worden.» Maar de Opper-Wallisers wilden van eene gelukzaligheid zonder vreeze Gods niets weten, en in weerwil van de pogingen van buitgenoodschappelijke kommissarissen tot bemiddeling der eensgezindheid, bevat de nieuwe staatsregeling niets dan miswen strijd, nuwe verwikkelingen aan. Sedert 1843 toen de Jezuieten-vaderen op eene treurige wijze uit hot [illegible] toegelaten, regeerenden, was Wallis een Sparte binnen weinig. De betigheid van de romanschrijver Hanson Holland, de beroemde Incherizers Osborn beet de minder der vliegende machine, de van Lord Bentinck, de romanschrijver Hanson Ainsworth, twee zeelieden van Woolwich en de geeste Ingezeten tot ommeteling wedden sedig onderdrukt, omdat de regering van het kanton het: de geestelijkheid werd gehouden rijdelaterd, ja den; met kaste vreend eigendommen verniehte

dig; de geestelijkheid werd gehouden rijdelaterd, ja het; de geestelijkheid werd gehouden rijdelaterd, ja waar de geleerdheid zich duister ambood, blijven handeld en geesteniging. Men hoeft onbevreemd zeilig, merden gepleegd, ook afschuw de radikalen so- op den St. Bernhard. Ook nu weder moesten de ra- dikalen met schande en smaad afwijzen. Maarzij bleven den grond onderminen. Het gerecht « herziening der staatsregeling » werd blank tegen het einde van 1838 door het geheele land. Men kon de wilde den Vlaad niet meer afwijzen, onderhandele, en zag zich verraden. Inplaats van het erlangen van onverbeterlendzindaal, wekken de tegen alzadien Sabaudiaanden aceds verder uiteen. De geestelijkheid trachtte hard aangerande regeren te handhaven. De Neder-Wallisers zegevierden en wierpen hun werk, de nieuws staatsregeling, aan het volk voor de voeten, zeggende: „Barudon alleen kunt gij gelukkig worden.» Maar de Opper-Wallisers wilden van eene gelukzaligheid zonder vreeze Gods niets weten, en in weerwil van de pogingen van buitgenoodschappelijke kommissarissen tot bemiddeling der eensgezindheid, bevat de nieuwe staatsregeling niets dan miswen strijd, nuwe verwikkelingen aan. Sedert 1843 toen de Jezuieten-vaderen op eene treurige wijze uit hot [illegible] toegelaten, regeerenden, was Wallis een Sparte binnen weinig. De betigheid van de romanschrijver Hanson Holland, de beroemde Incherizers Osborn beet de minder der vliegende machine, de van Lord Bentinck, de romanschrijver Hanson Ainsworth, twee zeelieden van Woolwich en de geeste Ingezeten tot ommeteling wedden sedig onderdrukt, omdat de regering van het kanton het: de geestelijkheid werd gehouden rijdelaterd, ja den; met kaste vreend eigendommen verniehte

ENGELAND.

In den *Koutier du der Vereenigde Staten* leest men:

» De Ingenieurswoonste, onverwachte, ongelooflijke Myste, wonderlijkste tijdige world door het dag- blad de Sun medegedeeld, aamelijk de aankomst op het eiland Sullivan in Charleston (Zuid- Carolina) van een locht- ballon welke van een dorp in Scotland op zaturdag was ver- trokken en den overloot van den Atlantischen oceaan in 75 uren met acht passagiers zou hebben afgelegd; het wagen de heeren Monet, Mason en Hollard, alle bekende luchtrijzigers Mason de uitvinder der vliegende machine, Osborn beet van Lord Bentinck, de romanschrijver Hanson Ainsworth, twee zeelieden van Woolwich en de geeste Ingezeten tot ommeteling wedden sedig onderdrukt, omdat de regering van het kanton het: de geestelijkheid werd gehouden rijdelaterd, ja den; met kaste vreend eigendommen verniehte

dig; de geestelijkheid werd gehouden rijdelaterd, ja het; de geestelijkheid werd gehouden rijdelaterd, ja waar de geleerdheid zich duister ambood, blijven handeld en geesteniging. Men hoeft onbevreemd zeilig, merden gepleegd, ook afschuw de radikalen so- op den St. Bernhard. Ook nu weder moesten de ra- dikalen met schande en smaad afwijzen. Maarzij bleven den grond onderminen. Het gerecht « herziening der staatsregeling » werd blank tegen het einde van 1838 door het geheele land. Men kon dit wilde den Vlaad niet meer afwijzen, onderhandele, en zag zich verraden. Inplaats van het erlangen van onverbeterlendzindaal, wekken de tegen alzadien Sabaudiaanden aceds verder uiteen. De geestelijkheid trachtte hard aangerande regeren te handhaven. De Neder-Wallisers zegevierden en wierpen hun werk, de nieuws staatsregeling, aan het volk voor de voeten, zeggende: „Barudon alleen kunt gij gelukkig worden.» Maar de Opper-Wallisers wilden van eene gelukzaligheid zonder vreeze Gods niets weten, en in weerwil van de pogingen van buitgenoodschappelijke kommissarissen tot bemiddeling der eensgezindheid, bevat de nieuwe staatsregeling niets dan miswen strijd, nuwe verwikkelingen aan. Sedert 1843 toen de Jezuieten-vaderen op eene treurige wijze uit hot [illegible] toegelaten, regeerenden, was Wallis een Sparte binnen weinig. De betigheid van de romanschrijver Hanson Holland, de beroemde Incherizers Osborn beet de minder der vliegende machine, de van Lord Bentinck, de romanschrijver Hanson Ainsworth, twee zeelieden van Woolwich en de geeste Ingezeten tot ommeteling wedden sedig onderdrukt, omdat de regering van het kanton het: de geestelijkheid werd gehouden rijdelaterd, ja den; met kaste vreend eigendommen verniehte

jaques Lafitte, welke 's avonds te voren aan een long-terijg was verzeken. Toen de voorzitter der Franschen leer gevolen [illegible], en werd dan vehemling van den hierog van Orleans tot koning der Franschen uitgeroepen, en de kamer der afgevaardigden opposite in de kamer der afgevaardigden enthousiast, als hoofdstuur van de doornen gedistorteerd

Lafitte, als hoofdstuur van de doornen gedistorteerd

den dood vermomen van een jaarer leiden, den heer Everard Bringhurst. Deze reizigers hadden in den beginne eenvoudig plan om het kanaal over te steken, en zich naar Frankrijk te begeven. Hunne [illegible] waren [illegible] van Saxen te Gisenheim naar Amsterdam [illegible]. Indien het varen [illegible] orkanen en [illegible] verwaaien, [illegible] zich als bankier handhaven. Sedert beboorde hij steeds tot de tegenpartij in de kamer der afgevaardigden, en bij meer dan eene gelegenheid, ja nog bij den aanvang van dit jaar, tegenhij als ondaste hij kamer hare zilgenen opinie- derheid zijne fortuin gemaakt, zogenaamd, den heer hoerk hij in sierke bewoordigen zijn bedrijf Parijssche bankiershuis, aan welks hoofd hij stond; wezen uitgedrukt van tot eene ommeteling te hebben medegewerkt, die eene orde van zaken heeft doen ontstaan, welke niet met zijne mizeten strookte.

—In dezelfde zitting hield de kamer een begin gemaakt met de diskussie over de supplementaire de Carne die zich hoofdzakelijk met de staatkunde van het kabinet in het Oosten hebben bezig gehou- den, en ook niet eenige wonden de vaderlan- Tant aangeroerd hebben, als de algemene tevre- sie gesloten. De heuver is verzoekens ontgezaghe- lot de behandeling van de afzonderlijke artikelen des ontwerps. Onderscheidene derzelve werden bina-

SPANJE.

Onze regering heeft van den keizer van Marokko haar *ultimatum* doen overhandigen. Men leest den inhoud van dit stuk niet.

— Volgens berigten uit Cadix zouden de Marok- kanen met 5 à 6000 man voor de Spaansche be- zitting Ceuta op de Afrikaansche kust verschenen zijn. Dit berigt worden echter bevestigd.

— Ilare Majesteiten worden weerom op haren togt met de Prinsesse naar Barcelona de schitterendste toebereidselen gemaakt.

— Aan de weduwe van den Generaal Leon, die tijdens het bestuur van den regent Espartero, te Madrid [illegible] is een jaargeld van 45,000 realen (5,600 [illegible]) toegelegd.

— De bevelhebber Senador en andere opgeslotenen die in Mezitrazo de vaan van koning Karel VI, opgestoken hadden, zijn gevat en over den kling gejaagd.

— Het [illegible] van Saxen te Gisenheim naar Amsterdam [illegible]. Indien het varen [illegible] orkanen en [illegible] verwaaien, [illegible] zich als bankier handhaven. Sedert beboorde hij steeds tot de tegenpartij in de kamer der afgevaardigden, en bij meer dan eene gelegenheid, ja nog bij den aanvang van dit jaar, tegenhij als ondaste hij kamer hare zilgenen opinie- derheid zijne fortuin gemaakt, zogenaamd, den heer hoerk hij in sierke bewoordigen zijn bedrijf Parijssche bankiershuis, aan welks hoofd hij stond; wezen uitgedrukt van tot eene ommeteling te hebben medegewerkt, die eene orde van zaken heeft doen ontstaan, welke niet met zijne mizeten strookte.

—In dezelfde zitting hield de kamer een begin gemaakt met de diskussie over de supplementaire de Carne die zich hoofdzakelijk met de staatkunde van het kabinet in het Oosten hebben bezig gehou- den, en ook niet eenige wonden de vaderlan- Tant aangeroerd hebben, als de algemene tevre- sie gesloten. De heuver is verzoekens ontgezaghe- lot de behandeling van de afzonderlijke artikelen des ontwerps. Onderscheidene derzelve werden bina-

FRANKRIJK.

— Zoo als wij u ons vorig nummer mededeelden, is de wet op het onderwijs met 85 tegen 51 stemmen aangenomen. In eene vergadering welke ongeveer 350 leden telt, zijn bij gevolg slechts 136 van hen bij de gewigtige stemming van den 24sten tegenwoordig geweest, en van dit getal hebben twee- derde, 89 leden, hetzelfde gedaan. Onder de 136 stemmers zijn 250 leden bepaald voorstanders van het ontwerp. De plaats schijnt bevestigd te worden, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken, de heer Duchatel, wederom tot afgevaardigde voor Seine-et-Marne is gekozen.

— De heer Charles Labitte, wijlen referendaris bij den Raad van State, is door zijne vrienden tot lid der Fransche Akademie voorgedragen.

— De heer Guizot heeft den spreker beame- woord, en in eene talrijke vergadering der Fransche Akademie, en wel in tegenwoordigheid van de hertogin de Broglie, geantwoord.

— Men leest in de *Presse* van heden:

— Het Engelsche stoomschip *Princess Alice* heeft te Falmouth [illegible] van Saxen te Gisenheim naar Amsterdam [illegible]. Indien het varen [illegible] orkanen en [illegible] verwaaien, [illegible] zich als bankier handhaven. Sedert beboorde hij steeds tot de tegenpartij in de kamer der afgevaardigden, en bij meer dan eene gelegenheid, ja nog bij den aanvang van dit jaar, tegenhij als ondaste hij kamer hare zilgenen opinie- derheid zijne fortuin gemaakt, zogenaamd, den heer hoerk hij in sierke bewoordigen zijn bedrijf Parijssche bankiershuis, aan welks hoofd hij stond; wezen uitgedrukt van tot eene ommeteling te hebben medegewerkt, die eene orde van zaken heeft doen ontstaan, welke niet met zijne mizeten strookte.

—In dezelfde zitting hield de kamer een begin gemaakt met de diskussie over de supplementaire de Carne die zich hoofdzakelijk met de staatkunde van het kabinet in het Oosten hebben bezig gehou- den, en ook niet eenige wonden de vaderlan- Tant aangeroerd hebben, als de algemene tevre- sie gesloten. De heuver is verzoekens ontgezaghe- lot de behandeling van de afzonderlijke artikelen des ontwerps. Onderscheidene derzelve werden bina-

wek, van den nummer C. van Gils te Terheyden voor de som van 21,000 is toegewezen.

— Bij koninklijk besluit van den 22 mei 1844, n°. 74, is aan jhr. C. P. de Senarclens de Grancy een eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen te Enkhuizen (Enkhuisen) en in dezelfde plaats benoemd de heer W. D. van Gogh, voormaals vrijwilliger bij de artillerie, thans landmeter voor de kantoordienst aan de bewaring der hypotheken en het kadaster te Assen.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Woensdag 29 Mei.

Is ingekomen eene koninklijke boodschap ten geleide van een ontwerp van wet ter verhooging der staatsbegrooting over 1844 en 1845, ten behoeve der Vriesche wegen, met daarbij behoorende memorie van toelichting.

Deze stukken zijn reeds gedrukt en aan de leden rondgedeeld; zij zullen met de afdeelingen voor de maanden mei en junij verzonden worden.

Is ingekomen een adres van J. C. van der Loeff c. s., veeneigenaren te Stads-kanaal, provincie Groningen, houdende verzoek, dat door de kamer een adres aan Z. M. tot afschaffing van den turfakcijns goedgestemd worde.

Dit stuk wordt naar de kommissie ad hoc verzonden.

Aan de kamer is door den vervaardiger, den heer Delinfante, hulde gedaan van het register op den Nederlandschen Staats-Kourant, jaargang 1843.

Wordt besloten tot de plaatsing daarvan in de boekerij der kamer.

De Voorzitter geeft der vergadering kennis, dat de afdeelingen tot hare respektive rapporteurs 1°. voor het wets ontwerp tot opheffing van het fonds voor de droogmaking van den zuidplas; 2°. voor dat tot dekking der kosten voor de uitloozing der Vlaamsche wateren, en 3°. voor dat houdende nadere bepaling van het bedrag van het regt op de certificaten van de nationale schuld, verkozen hebben de heeren: Uitwerf Sterling, van Panhuis, Faber van Riemsdijk, Brace, en Cost Jordens.

De kommissie, in de zitting van den 24sten November jl. benoemd, tot het doen van een onderzoek over de noodzakelijkheid eener herziening van het reglement van orde der Kamer, en tot, daartoe termen vindende, de noodige voorstellen tot verbetering van hetzelve aan te bieden, brengt, bij monde van den heer van Golstein, het verslag uit van de uitkomst harer bemoeijingen.

Dit verslag, alsmede het door de kommissie overgelegde voorstel tot herziening, zullen gedrukt aan de leden rondgedeeld en naar de afdeelingen verzonden worden.

Niets meer aan de orde van den dag zijnde, wordt de vergadering opgeheven en tot nadere bijeenroeping verdaagd.

Mengelwerk.

BRIEF van Mgr. den bisschop van Ajaccio aan den hertog de Broglie, rapporteur der wet over de vrijheid van het onderwijs bij de kamer der pairs.

Parijs 17 mei 1844.

Mijnheer de hertog,

Toen ik mijne billijke reklamatien tegen de wet welke in de kamer der pairs in beraadslaging genomen was, aan den minister van justitie toezond, had ik mij gevleid dat mijne protestatie zoude zijn medegedeeld geworden aan de kommissie welke met het onderzoek van dat ontwerp was belast geworden. Ik zie met verwondering, dat dit stuk aan haar niet is gegeven, desvrij van mijnen naam geene melding gemaakt is in de opsomming der personen en memoriën, welke aan haar zijn medegedeeld. Ik houd het te gevoeglijker over die weglating, omdat menegaandemoeite kunnen afleiden, dat ik met de overige bisschoppen van Frankrijk in gevoelen verschil in een vraagpunt, waarbij wij zijn volkomen van dezelfde gedachten. * Ik haast mij daarbij te voegen, dat mijnheer de hertog, uwe kennis toegedaan en de kommissie zeer ingenomen zijt, dat ik mij niet slechts nooit heb afgezonderd van mijne eerbiedwaardige kollega's in de heilige zaak, welke wij verdedigen, maar dat ik formeel geprotesteerd heb van den beginne af, tegen het systeem van slaverij, hetwelk op het onderwijs drukt, en dat de voorgestelde wet met de door de kamer der pairs goedgestemde amendementen nog zal doen verergeren.

Ik wil hier terugkomen op de oorzaken reklamatien, welke ik in dit tijd aan den minister van justitie en eeredienst heb gerigt. Maar ziehier wat ik hem op den 25 maart jl. geschreven heb. Ik neem letterlijk eenige plaatsen uit dien brief over, zij zullen voldoende zijn, om mijne wijze van zien te doen kennen.

Vooreerst drolde ik mij over het hoofd vragen de vrijheid van onderwijs, aldus uit:

« Ik heb begrepen, dat zoolang er geene volkomene vrijheid en afkeuring van het universiteits juk tot stand kwam, zoolang wij nog onder de wet van monopolie zullen zuchten, en de hatelijke beperkingen der ordonnantien van 1828 zullen worden behouden, er zoo lang ook *malaise*, mistrouwen en strijd bestaan zoude. Ik zal hier niet in de langdradige bijzonderheden van het ontwerp van wet, bij de debatten der pairskamer aanhangig, treden. Het is mij genoeg nu te verklaren, dat dit ontwerp er ver af is, dat het de wenschen zoude bevredigen welke ik over drie jaren uitgedrukt heb. Uwe Excell. zal zich daarvan kunnen overtuigen, wanneer zij zich eenen brief zal laten voorleggen van den 20 maart 1841. Overigens hebben verscheidene mijner eerbiedwaardige kollega's op eene overtuigende wijze aangetoond, hoezeer het projekt van den heer Villemain strijdig is met het ouderlijk gezag, en de vrijheid van het geweten. Ik vereenig mij zonder eenige voorbehouding met de memoriën, welke Mgr. de aartsbisschop van Toulouse, en de bisschoppen der provincie van Parijs bij den koning en bijnen raad hebben ingediend, alsook met de aanmerkingen, welke Mgr. de kardinaal de Bonald der pairskamer heeft toegezonden.»

Wat de gelegenheid der bisschoppelijke reklamatien aangaat, ziehier mijnheer de graaf, wat ik deswegens aan Zijne Excell. in mijnen voorgemelden brief schreef:

« Ik had uwe wijze van zien gedeeld nopens de omzigtigheid, welke de bisschoppen in hunne reklamatien hadden in acht te nemen, daar ik vooraf overtuigd was, dat zij slecht zouden worden ontvangen bij de verdedigers der universiteit, die groot leven maken (doen de drukpers, en eenen steun vinden, dien wij missen, als bij de kamer der pairs zelven. Maar op het standpunt, waarop het vraagstuk der vrijheid van onderwijs geplaatst is, na de hevige aanvallen der demi-officiele dagbladen, waarmede wij dagelijks worden overstelpt, geloof ik, dat wij onze heiligste rechten zouden verraden, indien wij door alle middelen, die in onze magt zijn, niet de onverjaarbare regten zouden verdedigen, welke ons de wetten, en welke geene menschelijke magt ons kan ontnemen. Het stilzwijgen, zoude in dusdanige gewigtige omstandigheden, in eene zaak, waarvan de toekomst van Frankrijks kerk afhankelijk is, eene zwakheid en eene verergenis zijn, welke in de oogen der Katholijken geene verschooning vinden kan, en dat zij niet zouden nalaten toegeschreven aan geheime min of meer schuldige inzigten.»

Ik heb mij evenwel geene bedenking voorgespiegeld, nopens den uitslag onzer aanmerkingen, ten minste, wat voorheid nu aangaat, gij zult daarover kunnen oordeelen door hetgeen ik voorzien en aan Zijne Exc. heb medegedeeld, en dat de wijzigingen in het ontwerp van wet dagmaakt, reeds al te veel bewaarheid hebben.

Zeker, als ik de voorbeelden weeg, die de samenstellers dezer maatschappelijke orde en zelfde organen van ons gouvernement beheerschen, dan heb ik bevonden, dat wij te kloekmoedig, te stoutmoedig waren in onze reklamatien, welke ook onze pligtpleging waren. Wij zouden van dezelfden kunnen verwachten, die niets dan zucht naar overdrijving, en spekulatie van eigenbelang zien in den uitweg over van eene bediening, welke alle opofferingen vordert. Welk vertrouwen zouden wij voortaan kunnen stellen in hetgeen van hen, die weigeren ons wetten te kunnen geven, met zich zelve als regters te stellen in hunne eigene zaak, en die, om eenen ongunstigen druk te werpen op die, welke wij verdedigen, er zich op toe leggen, om ons af te schilderen als vijanden der instellingen, welke ons regeren; voorwendende niet te weten, dat iedere beschouwing van billijkheid en welvoegelijkheid daargelaten, wij uit geweten en pligt onderworpen en geheel zijn aan de magt, welke de goddelijke Voorzienigheid heeft daargesteld?

Deze zijn de aanmerkingen, mijnheer de hertog, welke ik de eer heb gehad aan mijnheer den minister voor te dragen. Ik spreek niet over de bijzondere klagten, aan mijnen toestand eigen, welke ik meer dan eens doch vruchteloos, heb moeten opsommen, zoowel aan den minister van justitie, als aan dien van openbaar onderwijs, zij die ik weleer zelfs aan de voeten van den koning heb gebragt, zij zijn u niet onbekend, daar ik u dezelve heb toevertrouwd in een onderhoud, dat gij mij twee malen hebt verleend. Gij kent, mijnheer de hertog, de gewigtige redenen, die mijne overtuigingen wettigen, en die dezelve onwrikbaar maken. Dat derhalve de edele kamer aan de beleediging niet aan doe, van te gelooven dat mijne gevoelens in de groote kwestie, die aan hare beraadslaging onderworpen is, zich niet vereenigen met de wenschen van geheel het episkopaat.

Ik had voorgenomen mij te vereenigen met de bisschoppen mijner provincie, ten einde gezamenlijk onze gerugde aanmerkingen openbaar te maken, zoo als wij allen voornemens waren te doen. Maar onverwachte, onzen wil vreemde voorvallen hebben ons belet ons plan gevolg te geven. Ik ben daarom niet minder in mijne opinie blijven volharden, en den keer, welke sinds de debatten in de pairskamer genomen hebben, hebben mij daarin al meer...

Van het oogenblik dat het beginsel der vrijheid van onderwijs, in het charter uitgedrukt, zoo slecht is begrepen, om niet te zeggen onmogelijk is, zal het lot der seminariën, welkdanigen men hun dat ook voorbereidt, altijd betreurenswaard zijn, hetzij men hun voorregten verleene, die slechts zullen strekken, om hen in schatting te doen dalen en hatelijk te maken, hetzij men hen aan de gemeene wet onderwerpe, die voortaan niet meer zal zijn dan slaverij.

Dat diegenen der pairs, welke over de bijzondere kwestie der middelbare scholen nog begeeren mogten te weten, wat de bisschoppen willen, ophouden zich daartoe moeite te geven. Zoodra men den ondergang van iedere onafhankelijke school heeft gedekreteerd, kan men ons niets meer voorstellen dan de keus over de wijze waarop wij zullen moeten sterven.

In dezen staat van zaken bezwaar ik mij aangaat, die leden der ... nog klopt voor de heiligste ... vrijheid van onderwijs, van anderen de teenige taak over te laten van ons deodsonnis te vragen en uit te spreken. Indien de vrijheid in den strijd niet moet zegevieren, waarin zij zoo edelmoedig gestreden hebben, dan meen ik, dat het beter is met haar te sterven, dan haar te overleven. Wij willen niet vrij zijn ... voorwaarde van het met iedereen te zijn, ons toevertrouwende aan de Voorzienigheid tot den dag, waarop het haar behagen zal ons allen vrij te maken.

Gewaardig, mijnheer de graaf, de betuigenis der hooge achting aan te nemen, met welke ik de eer heb uw zeer onderdanige en gehoorzame dienaar te zijn.

† X. F. RAPHAEL,
Bisschop van Ajaccio.

Advertentien.

Er worden gevraagd **Twee Kaarzenmakers**, voor besteld werk, van werk goed verstaande, kunnende op goed Loon rekenen, bij W. VAN MAREN Mr. Laarzen- en Schoenmaker op den Hoogen Steenweg, te 's Hosch. Adres in persoon of *franco brieven.*

Allen, die iets te vorderen hebben, of schuldig zijn aan de onder voormeld van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van *PETRUS LAMBERTUS VAN SANTEN*, in leven Boekhandelaar, te *Hertogenbosch*, worden vermocht daarvan in te gaave of betaling te doen, aan den Rentmeester van het Roomsch-Catholijk Weeshuis te *'s Hertogenbosch*, de Notaris *A. P. BOLSIUS*, aldaan.

Ten verzoeke van HEEREN REGENTEN VAN HET ROOMSCH-CATHOLIJK WEESHUIS TE *'S HERTOGENBOSCH*, zal, *op Dingsdag den 4 Junij* 1844, *en volgende dagen*, des namiddags ten *twee* ure, ten sterfhuize van *P. L. VAN SANTEN*, in leven Boekhandelaar te *'s Hertogenbosch*, door *P. A. WEYMAN*, Deurwaarder aldaar, publiek worden verkocht:

Alle soorten van GEDRUKTE MILITAIRE STUKKEN, voor Kwartiermeesters, Manchaussées, Infanterie, Kavalerie en Artillerie.

Roomsch-Catholijke GEBEDENBOEKEN, en verschillende andere WERKEN, eenige RIEMEN, GEDRUKTE BOEKEN, PLATEN, LANDKAARTEN en ATLASSEN, cirka 200 RIEM verschillende soorten PAPIER, PENNEN, DRUK- en SCHRIJFINKT, en wat verder tot een Boek- en Papier-Winkel behoort; als ook de GEREEDSCHAPPEN eener BOEKBINDERIJ, voorts den INBOEDEL, bestaande in: SECRETAIRES, Mahonihouten LINNENKASTEN, STOELEN, TAFELS, LEDIKANTEN, BEDDEN, LINNEN, KOPER, TIN en AARDEWERK.

Al welke GOEDEREN des dags te voren van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uren, te zien zijn.

DE BOEKDRUK- EN BINDERIJ,

door wijlen den heer *P. L. VAN SANTEN* uitgeoefend, in de Hinthamerstraat, Wijk C, N°. 283, wegens sterfgeval tot den 12*den Junij* aanstaande gestaakt zijnde, zoo heeft de ondergeteekende de eer ter kennisse te brengen, dat genoemde Affaire en wat daartoe verder behoort, door hem op dat tijdstip zal worden voortgezet, en dat hij zich zal bevlijtigen, om door eene prompte en civiele bediening, het vertrouwen te verdienen van degenen welke hem daarmede zouden gelieven te vereeren, en waartoe hij zich bij deze aanbeveelt.

C. N. TEULINGS.

*** Ter adsistentie in eene groote Huishouding, in de Provincie *Gelderland*, wordt gevraagd, eene JUFVROUW, van middelbare jaren, de Roomsch-Catholijke Godsdienst belijdende, en bewijzen van onbesproken gedrag en bekwaamheid kunnende geven.

Adres met *franco brieven*, Lett. A. bij den Boekhandelaar J. G. MEIJER te *Arnhem*.

ZILVEREN KERKWERKEN.

De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat zijnen winkel steeds voorzien is van VENUSRABELS, CIBORIEN, KELKEN, gewone en Brabandsche Patsoenen, WIEROOK-VATEN, WIJNAMPUELLEN, met en zonder SCHENKBLAD, SCHILTEN en KELKEN op Missalen, LIEVE VROUWE KROONEN, CHRISTUS-BEELDEN, met ZILVEREN en EBBEN HOUTEN KRUIZEN, enz. enz., en dat hij tot buitengewone aanvragen van zeer kostbare stukken, in de gelegenheid is, die met den meesten spoed en naauwgezetheid uit te voeren, mits die artikelen op deszelfs, ten zijnen huize gevestigd Fabriek worden vervaardigd.

NB. Hij belast zich mede met het herstellen en vergulden van oude hierboven genoemde voorwerpen en belooft eene prompte en civiele bediening.

W. HERMANS,
te Eindhoven.

*** HENDRIK ANTONY BIJVOET,
Notaris, gevestigd te *Hertogenbosch*, zal, ten overstaan van deszes publiek openbaar verpachten:

Op Woensdag den 5 dezer 1844, des voormiddags ten *elf* ure, ten huize van *F. VAN EYCK*, te *Bokhoven*,
30 Bunders allerbeste HOOILANDEN, gelegen onder *Bokhoven*.

Op Vrijdag den 7 Junij 1844, des voormiddags ten *negen* ure, ten huize van *G. MURRAY*, te *Engelen*, ten verzoeke van Mevrouw de Douairière *J. F. VAN RIJCKEVORSEL* en anderen,
200 Bunders allerbeste HOOILANDEN, gelegen *in den Engelschen Polder*.

Op Vrijdag den 7 Junij 1844, des namiddags ten *twee* ure, ten huize van *G. MURRAY* voornoemd:
De HOOILANDEN, van den Algemeenen Armen van *Engelen*.

Op Maandag den 10 Junij 1844, des voormiddags ten *negen* ure, ten huize van *A. BOEIJEN*, te *Lithoijen*:
Den Alphenschen Mildelwaard van den Heer *SMITS VAN OIJEN*, in 16 Perceelen en nog 30 Bunders *op de Alphensche Waarden*.

Tenzelven dage des voormiddags ten *elf* ure, ten huize van *P. PROSMAN*, aan het Veer te *Lith*, voor Ts Heeren Staatsraad, Gouverneur van *Noord-Braband* en anderen:
130 Bunders UITERWAARDEN, en eenige POLDERLANDERIJEN, onder *Alphen*, *Dreumel*, *Heerewaarden*, *Lith*, *Lithoijen* en *Kessel*.

Op Woensdag den 12 Junij 1844, des voormiddags ten *negen* ure, ten huize van *H. B. VAN LAMOEN*, te *Gewande* onder *Maren*:
De *Middelwaard* van den Heer *JOSEPHUS DE WIJS*, in 20 Perceelen. De *Marendsche Waard* in 40 Perceelen, en nog 30 Bunders *op de Alemsche Waarden*.

Op Vrijdag den 14 Junij 1844, des namiddags ten *twee* ure, ten huize van *JAN VAN LITH*, te *Empel*:
80 Bunders UITERWAARDEN, op het Landgoed *Castermahoef* onder *Orial*.

Op Maandag den 17 Junij 1844, des namiddags ten *twee* ure, ten huize van de Erve *A. VAN DER STEEN*, aan den Dieskant onder *Empel*, ten verzoeke van het Collegie van Heeren Regenten over de Armen en de Godshuizen te *'s Hertogenbosch*:
105 Bunders HOOILANDEN, gelegen in de Polders van *Empel* en *Van der Eijgen*.

Op Dingsdag den 18 Junij 1844, des voormiddags ten *negen* ure, ten huize van de Erve *A. VAN DER STEEN* voornoemd:
200 Bunders HOOILANDEN, gelegen in de *Koornwaarden* onder *Empel*.

Op *Donderdag den 20 Junij* 1844, des voormiddags ten *negen* ure, ten huize van de Wed. *C. VAN DE GRIENDT* te *Orthen*:
200 Bunders HOOILANDEN, gelegen in het *Erveld*, onder *Empel* en in den Polder *van den Eijgen*.

Op Vrijdag den 21 Junij 1844, des voormiddags ten *negen* ure, ten huize van *LAMMERT WILLEMSE*, op de Kruisstraat onder *Rosmalen*:
150 Bunders HOOILANDEN, *voor en midden op het Nuland*, in de *Hoeven*, op den *Hamm* en *in de Vrede*.

En des namiddags ten *twee* ure, ten huize van *WILLEM VAN BEEK*, te *Hinthamerstraat*:
160 Bunders HOOILANDEN, *op de Vliet*, den *Muntel* en *het Boschbroek*.

Op Zaterdag den 22 Junij 1844, des voormiddags ten *negen* ure, ten huize van *A. VAN DEN BERG*, te *Klein Deuteren*:
170 Bunders HOOILANDEN, gelegen in de Polders *het Hazenhoek* en den *Ham*.

Op Dingsdag den 25 Junij 1844, des namiddags ten *een* uur, ten huize van de Erve *A. VAN DER STEEN* voornoemd:
100 Bunders HOOILANDEN, gelegen in de Polders *van Empel* en *van der Eijgen*.

Op Donderdag den 27 Junij 1844, des namiddags ten *twee* ure, ten huize van *J. BEL*, te *Groot Oosterum*:
150 Bunders HOOILANDEN, gelegen *in het Boschveld*, *den Ham* en *Ruskampen* en *in de Honderd Morgen*.

Op Maandag den 1 Julij 1844, des namiddags ten *twee* ure, ten huize van *H. B. VAN LAMOEN*, te *Gewande* onder *Maren*:
160 Bunders HOOILANDEN, gelegen in de Polder *van het Laag-Hemaal*, onder *Alem*, *Maren* en *Kessel*.

Alles bij gedrukte Billetten breeder omschreven; zijnde inmiddels aanwijzing te bekomen bij de WAARDMANNEN respectivelijk, en informatien ten Kantore van den Notaris BIJVOET voornoemd.

ZEGT HET VOORT.

BESTEDING

van het BOUWEN eener geheel nieuwe

HEEREN-HUIZINGE EN KOETSHUIS,

Binnen de gemeente *WAALWIJK*, met de Leverantie van al de daartoe benoodigde BOUWSTOFFEN, op *Woensdag den 12 Junij* 1844, des voormiddags ten 10 ure, in de herberg van P. VERWIEL op den Oosteinde markt te *Waalwijk*, alwaar Bestek en Teekening inmiddels ter visie zullen liggen.

Nadere inlichtingen kunnen verkregen worden bij den opzigter BOOTS, te *Loonopzand*, door wien ook des morgens voor de Besteding in loco aanwijzing zal gedaan worden.

Graanmarkt van *'s Hertogenbosch*, van *Dingsdag* en *Woensdag* den 28 en 29 *Mei* 1844.

Rogge, de gesteldheid van de markt was flauw, zoo dat men ter naauwernood de koers van vorige marktdagen heeft kunnen bedingen.

Boekweit en Haver, goed prijshoudend, de navolgende prijzen zijn besteed geworden, als:

ROGGE	f 4,90	a f 5,00
BOEKWEIT	0,00	a 5,15
HAVER	2,00	a 2,30

Presumtive waarde op wigt:

ROGGE van 68; N. P.	f 5,00,	van 71, N. P.	f 5,40
BOEKW. » 66,	» 4,70,	» 69,	» 5,10
HAVER » 40,	» 2,20,	» 45,	» 2,90

Zijnde de middelprijs van de Rogge, waarnaar de zetting van het brood op Donderdag den 30 dezer is geschied. f 5,26⅔.

De 3 Nederlandsche ponden Roggebrood 27 Cts.
Het Nederlandsch pond Boter f 0,48 a f 0,52.

De zetting van het Tarwe-Brood wordt alhier geregeld naar de Prijs-Koerant der Beurs van Rotterdam, welke is als volgt:

TARWE Per Mudde.

Nieuwe Zeeuwsche, Overm. en Kadz. 1843	f 6,80	a f 8,20.
Rijn- en Kleefsche, 1843, middelmarkt	» 6,75.	
Kleefsche en Hooglandsche, 1843 id.	» 6,16.	

EINDHOVEN den 28 Mei 1844.

De Prijzen der Granen zijn heden alhier geweest:

ROGGE het Ned. mud	f 4,90
BOEKWEIT	
HAVER	
het Nederl. pond Roggebrood	
boter	0,48

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Woensdag 29 Mei 1844.

pCt. 60 pCt. 74 pCt. 100 pCt. 99 pCt. 87 pCt. 147 pCt. 105 pCt. 107 pCt. 85 pCt. 35 pCt. 2 pCt. 4 pCt. 90 pCt. 55 pCt.